

Türkiye’de Finansal Okuryazarlık ve Erişim 2015

TEB – Boğaziçi Üniversitesi

Önsöz

Bu raporda bu yıl üçüncüsü düzenlenen Türkiye’de Finansal Okuryazarlık ve Erişim (FOE) anketinin sonuçları detaylı bir şekilde sunulmuştur. Raporda 2015 FOE Endeks değerlerinin yanı sıra tüketicilerin genel finansal tutum ve davranışlarına ilişkin bir takım bulgulara da yer verilmiştir. Türkiye Ekonomi Bankası katkıları ile Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Hüseyin Sami Karaca tarafından yürütülen çalışmada kullanılan veriler Türkiye genelinde 18 yaş üstü 1507 katılımcı ile 2015 Mayıs – Temmuz ayları arasında gerçekleştirilen yüz yüze anketler aracılığıyla toplanmıştır.

2015 yılı verilerine göre tüketicilerin Finansal Okuryazarlık Endeksi 60,0 olarak hesaplanmıştır. Bu rakam 2014 yılına ait Finansal Okuryazarlık Endeks değeri olan 59,4 ile paralellik göstermektedir. Finansal okuryazarlık seviyesinin demografik özelliklere göre kırılımına bakıldığında finansal okuryazarlık açısından avantajlı grubun genellikle erkek, büyük şehirde yaşayan, yüksek derecede eğitim, gelir ve sosyo-ekonomik statüye sahip bireylerden ve çoğunlukla işyeri sahipleri, tek başına çalışanlar (dükkan sahibi, esnaf vb.) ve serbest nitelikli uzmanlardan oluştuğu görülmektedir. Buna karşın finansal okuryazarlık bakımından dezavantajlı grubun ise genellikle kadın, kırsal kesimde yaşayan, göreceli olarak düşük eğitim, gelir ve sosyo-ekonomik statüye sahip bireylerden ve çoğunlukla işsizler, ev hanımları, öğrenciler ve çiftçilerden oluştuğu gözlemlenmektedir.

2015 verilerine göre ülkemizin Finansal Erişim Endeksi 33,7 olarak hesaplanmıştır. 2014 Finansal Erişim Endeks değeri olan 39,2 rakamı göz önüne alındığında son bir yıl içerisinde finansal hizmetlerin tüketiciler tarafından kullanılma oranlarında azalma olduğunu söylemek mümkündür. Finansal erişim seviyelerinin demografik değişkenlere göre dağılımı incelendiğinde yüksek finansal erişime sahip grubun genellikle erkek, büyük şehirde yaşayan, 45-54 yaş grubunda ve yüksek sosyo-ekonomik statüye sahip bireylerden ve çoğunlukla işyeri sahipleri, yöneticiler ve serbest nitelikli uzmanlardan oluştuğu görülmektedir. Diğer yandan düşük finansal erişime sahip grubun ise genellikle kadın, kırsal kesimde yaşayan, göreceli olarak düşük sosyo-ekonomik statüye sahip bireylerden ve çoğunlukla işsizler, ev hanımları ve öğrencilerden oluştuğu gözlemlenmektedir.

Finansal Tutum ve Davranışlara Genel Bakış

2015 FOE anketinden elde edilen verilere göre, katılımcıların yalnızca %36'sı şu anki kişisel finansal durumlarından memnun olduğunu belirtirken, aylık olağan giderlerini karşılamada zorluk çekenlerin oranının %43 olduğu görülmektedir. Öte yandan, görüşmecilerin %35'lik bir kısmı gelecek 12 ayda ülkemizin ekonomik durumuna yönelik olumsuz beklentilere sahip iken, bu oranın katılımcıların kendi hanelerinin maddi durumuna yönelik yöneltilen soruda %24 seviyelerine düştüğü gözlemlenmektedir.

Çalışmada kullanılan örneklemin %25'i hanehalkına ait bir bütçelerinin olmadığını söylerken, çocuğu olan katılımcıların %35'i (tüm örneklemin %23'ü) çocuklarına finansal konularda (tasarruf yapma, para harcama alışkanlıkları vb.) aile içi herhangi bir eğitim vermediklerini belirtmektedirler. Katılımcıların Türkiye genelinden olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu bulgular finansal okuryazarlık konusunda önümüzde ülke olarak kat edilmesi gereken yollarımızın olduğuna işaret etmektedir.

Çalışma neticesinde elde edilen bir diğer ilgi çekici istatistik ise bireysel veya bir başkası ile ortak bir hesabı olanların oranının %70 seviyesinde kalması ve dolayısıyla bankalaştırılmamış nüfusun oranının %30 seviyesinde seyrediyor olmasıdır. Herhangi bir banka hesabı sahibi olunmamasına katılımcılar tarafından sebep olarak gösterilen nedenler arasında en üst sıralarda "yeterince finansal kaynağa sahip olamama" (%67) ve "bankalara güvenmeme" (%16) yer almaktadır. Bu sonuçlar finansal erişim konusunda sektörde rekabet eden tüm kurum ve kuruluşlara yön göstermesi açısından değer taşımaktadır.

Tüketicilerin şu anki tasarruf alışkanlıkları üzerine yöneltilen sorular neticesinde örneklemin %55,6'sının hiçbir şekilde tasarruf yapamadığı görülmektedir. Diğer yandan, ayın başında belli bir miktar tasarruf için ayırdığını dile getirenlerin (proaktif tasarruf) oranı %16,5 iken ayın sonunda harcamalardan arta kalan parayı tasarruf için ayırdığını söyleyenlerin (reaktif tasarruf) oranı %17,2 seviyesindedir.

Birikim yaptığını belirten katılımcıların hangi amaçla para biriktirdiği sorusuna cevap olarak en çok belirtilen 5 sebep şöyle sıralanabilir: Acil durumlar için (%47), çocukların eğitimi için (%29), sağlık harcamaları için (%20), ev almak için (%17) ve araba almak için (%15). Hangi yöntemlerle birikim yapıldığı sorusuna cevap olarak ise en çok tercih edilen 5 tasarruf yolunu şöyle sıralamak mümkündür: Vadesiz TL banka hesabı (%32), nakit olarak TL (%29), vadeli TL banka hesabı (%23), altın (%20), ve kumbarada para biriktirmek (%12).

Finansal Okuryazarlık

Bu çalışmada, finansal okuryazarlık kavramı bütçeleme ve para yönetimi, kısa ve uzun vadeli finansal planlar ve finansal ürün seçimi gibi çeşitli yönleriyle ele alınıp tüketicilerin finansal bilgi, finansal tutum ve finansal davranışlarına yönelik bir takım analizler yapılmıştır. Uzman bir panel tarafından geliştirilmiş olan Finansal Okuryazarlık ve Erişim anketine 2015 yılında Türkiye genelinde katılan toplam 1507 tüketicinin her biri için Finansal Okuryazarlık Skoru hesaplanmış ve ülkemizin Finansal Okuryazarlık Endeksi (ortalama finansal okuryazarlık skoru) 60,0 olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2014 yılına ait Finansal Okuryazarlık Endeksi değeri olan 59,4 ile paralellik göstermektedir.

Tablo 1 Finansal Okuryazarlık Endeksi

Yıl	Katılımcı Sayısı	Finansal Okuryazarlık Endeksi Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
2013	1230	59,9	61,0	11,0	100,0
2014	1638	59,4	59,0	17,0	94,0
2015	1507	60,0	61,0	11,0	100,0

Tüketicilerin Finansal Okuryazarlık Skoru hesaplanırken her bir tüketicinin Finansal Bilgi Skoru, Finansal Tutum/Tavır Skoru ve Finansal Davranış Skorunun toplamı kullanılmıştır. Finansal Bilgi Skoru bir kişinin bölme, paranın zaman değeri, ödenen faiz, basit faiz, bileşik faiz, risk ve getiri, enflasyon ve çeşitlendirme gibi temel finansal kavramlar hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğunu ölçmek için tasarlanmıştır. 2015 yılı verilerine göre ülkemizin Finansal Bilgi Skoru 21,2 olarak hesaplanmıştır. 2014 yılında 19,9 olarak hesaplanan bu değerdeki değişimi tüketicilerin finansal bilgi seviyesinde ufak da olsa bir artış olduğu yönünde yorumlamak mümkündür. Finansal Tutum/Tavır Skoru tüketicilerin kısa vadedeki istekleri ile uzun vadeli finansal planlarına ilişkin tavır ve tutumlarını ölçmektedir. 2014 yılında 14,1 olarak hesaplanan Finansal Tutum/Tavır Skoru, 2015 yılında yapılan Finansal Okuryazarlık ve Erişim anketinden elde edilen verilerin incelenmesi neticesinde 15,0 olarak belirlenmiştir. Bu durumda Finansal Tutum/Tavır Skorunda geçen seneye oranla hafif bir artış gerçekleştiği söylenebilir. Finansal Davranış Skoru, satın almadan önce düşünme, faturaları zamanında ödeme ve bütçeleme, ve hedeflere ve ihtiyaçlara ulaşabilmek için tasarruf ve harcama gibi sergilenen olumlu davranışlar hakkında bilgi edinmeyi amaçlamaktadır. 2015 yılı için hesaplanan Finansal Davranış Skoru 24,0'tür. Bu skorun 2014 yılı için hesaplanan değerinin 25,4 olduğu göz önünde bulundurulduğunda son bir sene içerisinde ülkemizdeki tüketicilerin Finansal Davranış Skorunda bir miktar azalma olduğu görülmektedir.

Tablo 2 Finansal Bilgi, Tutum ve Davranış Skorları

Yıl	Finansal Bilgi Skoru			Finansal Tutum Skoru			Finansal Davranış Skoru		
	Ort.	Med.	Std. Sap.	Ort.	Med.	Std. Sap.	Ort.	Med.	Std. Sap.
2013	22,8	23,0	8,6	15,5	15,0	4,4	21,6	23,0	9,4
2014	19,9	23,0	9,1	14,1	14,0	4,0	25,4	27,0	8,1
2015	21,2	23,0	7,7	15,0	15,0	4,2	24,0	23,0	8,9

Finansal Okuryazarlık Göstergeleri ve Demografik Dağılım

Bu bölümde finansal okuryazarlık değerleri çeşitli demografik ölçütlerle gruplandırılarak nüfusun alt gruplarının finansal davranışlarının daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır. Cinsiyet, medeni hal, yaşanılan çevre, yaş, eğitim, gelir ve sosyo-ekonomik grup gibi demografik özelliklerle finansal okuryazarlık endeksi arasındaki ilişkilerin kısa bir değerlendirmesi sunulmuştur.

Tablo 3 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Cinsiyet

Cinsiyet	Katılımcı Sayısı	Finansal Okuryazarlık Endeksi Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
Erkek	751	61,2	62	11	100
Kadın	756	58,7	59	18	97

Finansal okuryazarlık endeksinin cinsiyete göre kırılımına (Erkek: 61,2 ve Kadın: 58,7) bakıldığında kadınların finansal okuryazarlık seviyesinin erkeklere nazaran düşük olduğu gözlemlenmektedir. Ancak 2013 yılında açıklanan değerler (Erkek: 63,1 ve Kadın: 56,9) ile 2014 yılında açıklanan değerler

(Erkek: 61,8 ve Kadın: 56,9) göz önüne alındığında, kadınlar ve erkekler arasındaki finansal okuryazarlık seviyesindeki farkın giderek kapandığı görülmektedir.

Tablo 4 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Medeni Hal

Medeni Hal	Katılımcı Sayısı	Finansal Okuryazarlık Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
Evli	933	60,4	62	18	100
Bekar	574	59,3	59	11	95

Medeni hal sorusuna verilen cevaplar iki grup arasında anlamlı bir fark ortaya çıkarmamıştır. Bu sonuç geçen sene açıklanan endeks değerleri ile paralellik göstermektedir. Hatırlatmak gerekirse, 2014 verilerine göre evlilerin finansal okuryazarlık endeksi 59,6 iken bekarlarınki 59,0 olarak hesaplanmıştı.

Tablo 5 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Yaşanılan Çevre

Yaşanılan Çevre	Katılımcı Sayısı	Finansal Okuryazarlık Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
Köy, mezra veya kırsal alan (Nüfusu 3000'den az)	416	56,1	56	20	97
Küçük kasaba (Nüfusu 3000 ila 15000 arası)	24	59,3	64,5	27	79
Kasaba (Nüfusu 15 000 ila 100 000 arası)	120	60,5	61	24	92
Şehir (Nüfusu 100 000 ila 1 000 000 arası)	158	60,5	61	11	92
Büyük şehir (Nüfusu 1 000 000 dan daha fazla)	789	61,8	62	23	100

Beklendiği üzere yaşanılan çevrenin nüfusu ile bireylerin finansal okuryazarlık seviyeleri doğru orantılıdır. Bu durum 2014 verileri ile paralellik göstermektedir (Köy: 57,6, Küçük Kasaba: 58,1, Kasaba: 59,5, Şehir: 59,3, ve Büyük Şehir: 60,3).

Tablo 6 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Yaş

Yaş Aralığı	Katılımcı Sayısı	Finansal Okuryazarlık Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
18-24	280	58,5	58	27	92
25-34	372	59,9	59	21	100
35-44	304	62,4	63	11	97
45-54	242	61,7	63	18	91
55-64	164	58,1	59	20	94
65+	145	56,8	59	24	89

Finansal okuryazarlık ile yaş arasında ters-U benzeri bir bağlantı olduğu gözlemlenmekte ve bu ilişkide 35-44 yaş grubunun diğer gruplara oranla daha yüksek finansal okuryazarlık değerlerine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 7 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Eğitim

Eğitim Seviyesi	Katılımcı Sayısı	Finansal Okuryazarlık Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
İlkokul terk	135	55,9	56	18	92
İlkokul mezunu	568	59,2	61	21	95
Ortaokul mezunu	304	59,6	59	27	100
Lise (Meslek) mezunu	211	61,7	61	24	97
Lise (Normal) mezunu	91	58,8	59	29	85
Yüksek Okul (2 yıllık) mezunu	31	61,1	62	36	82
Açık öğretim (Üniversite) mezunu	19	59,4	59	11	92
Üniversite (normal) mezunu	126	65,4	65	38	89
Lisansüstü	22	64,0	64,5	39	85

Tüketicilerin eğitim durumu ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde eğitimin yükselmesi ile finansal okuryazarlık seviyesinin de genel olarak yükseldiği gözlemlenmektedir. Bu durum 2014 değerleri ile paralellik göstermekle beraber eğitim düzeyine bağlı oluşan finansal okuryazarlık seviyelerindeki farkın (2014 verilerine göre İlkokul terk: 51,7 ve Lisansüstü: 71,3) büyük ölçüde kapandığını söylemek mümkündür.

Tablo 8 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Hanehalkı Geliri

Finansal Okuryazarlık Endeks Değerleri					
Hanehalkı Geliri	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
500 TL'den az	28	51,3	51	24	79
501-1.000 TL	168	56,3	57	23	88
1001-1.500 TL	432	58,3	59	20	95
1501-2.000 TL	337	61,6	62	26	92
2001-3.000 TL	263	63,6	64	29	100
3001-4.000 TL	96	65,0	66	30	92
4.000 TL üzeri	94	64,9	64	11	94

Tüketicilerin gelir gruplarına göre finansal okuryazarlık seviyelerini değerlendirdiğimiz zaman gelirin yükselmesine paralel olarak finansal okuryazarlığın da yükseldiği gözlemlenmektedir. 2014 yılında yapılan anket ile benzer bulgulara ulaşılmış olsa da, en alt ve en üst gelir grupları arasındaki finansal okuryazarlık seviyesindeki farkın geçen seneden günümüze bir nebze kapandığı görülmektedir (2014 verilerine göre 500 TL'den az: 52,6 ve 4.000 TL üzeri: 67,2).

Tablo 9 Finansal Okuryazarlık Endeksi ve Sosyo-Ekonomik Grup

Finansal Okuryazarlık Endeks Değerleri					
Sosyo-Ekonomik Grup	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
A	64	64,6	64,5	38	86
B	130	63,1	64	11	92
C1	317	61,6	61	24	92
C2	405	60,5	62	23	100
DE	591	57,5	58	18	95

Finansal okuryazarlık endeksinin sosyo-ekonomik gruba göre kırılımına bakıldığında beklendiği üzere tüketicilerin sosyo-ekonomik seviyeleri ile finansal okuryazarlık seviyeleri arasında belirgin bir doğru orantı olduğu gözlemlenmektedir. Bu durum 2014 sonuçları ile benzerlik göstermekle beraber, en alt ve en üst sosyo-ekonomik gruplar arasındaki finansal okuryazarlık seviyesindeki farkın geçen seneden günümüze büyük oranda kapandığı görülmektedir (2014 verilerine göre A Grubu: 68,2 ve DE Grubu: 55,5).

Son olarak meslek grupları ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki ilişki incelendiğinde, en yüksek finansal okuryazarlığa sahip grupların işyeri sahipleri, tek başına çalışanlar (dükkan sahibi, esnaf vb.) ve serbest nitelikli uzmanlardan (avukat, mühendis, mali müşavir, doktor, eczacı vs.) oluştuğu görülürken, en düşük finansal okuryazarlığa sahip grupların ise işsizler, ev hanımları, öğrenciler ve çiftçilerden oluştuğu gözlemlenmektedir.

Finansal Erişim

Finansal erişimin ölçülmesi için tasarlanan Finansal Erişim Endeksi'nin oluşturulmasında finansal hizmetlerin tüketiciler tarafından kullanılma oranları baz alınmıştır. 2015 verilerine göre ülkemizin Finansal Erişim Endeksi (ortalama finansal erişim skoru) 33,7 olarak hesaplanmıştır. Bu değer 2014 yılına ait veriler kullanılarak elde edilen Finansal Erişim Endeksi değeri olan 39,2'den düşük olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak son bir yıl içerisinde finansal hizmetlerin tüketiciler tarafından kullanılma oranlarında azalma olduğunu söylemek mümkündür. Finansal Erişim Endeksi'nin 100 puan üzerinden değerlendirildiği göz önüne alındığında ortalama endeks skorunun bu denli düşük çıkması bize sıradan tüketicilerin banka hesabı, kredi kartı vs. gibi temel ürünler dışında finansal ürün ve hizmetlerden yararlanmadığını göstermektedir.

Tablo 20 Finansal Erişim Endeksi

Yıl	Katılımcı Sayısı	Finansal Erişim Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
2013*	1230	31,5	33,0	0	100
2014	1638	39,2	40,0	0	100
2015	1507	33,7	40,0	0	98

*Endeksin bir önceki versiyonuna göre hesaplanmış değerler.

Finansal Erişim Göstergeleri ve Demografik Dağılım

Finansal erişimin ölçümü için tasarlanan anket, bu değerleri çeşitli demografik ölçütlerle gruplandırarak nüfusun alt gruplarının finansal davranışlarının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Ankete eklenen demografik sorular, nüfusun cinsiyet, yaş, medeni hal, yaşanılan çevre, sosyo-ekonomik grup ve istihdam durumu gibi geniş bir yelpazede ayrıntılı olarak değerlendirilmesine imkan tanımaktadır.

Tablo 11 Finansal Erişim Endeksi ve Cinsiyet

Cinsiyet	Katılımcı Sayısı	Finansal Erişim Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
Erkek	751	39,7	40	0	98
Kadın	756	27,7	25	0	95

Finansal erişim endeksinin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınların finansal hizmetlere erişiminin erkeklere oranla oldukça düşük seviyede kaldığı görülmüştür. 2014 verileri göz önüne alındığında (erkek: 43,0, kadın: 35,2) geçen yıldan günümüze kadınlar ve erkekler arasındaki finansal erişim seviyesindeki farkın daha da arttığı gözlemlenmektedir.

Tablo 12 Finansal Erişim Endeksi ve Medeni Hal

Medeni Hal	Katılımcı Sayısı	Finansal Erişim Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
Evli	933	33,8	40	0	98
Bekar	574	33,6	40	0	95

Finansal erişim endeksinin medeni hale göre kırılımına bakıldığında iki grup arasında anlamlı bir farkın ortaya çıkmadığını söylemek mümkündür.

Tablo 13 Finansal Erişim Endeksi ve Yaşanılan Çevre

Yaşanılan Çevre	Katılımcı Sayısı	Finansal Erişim Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
Köy, mezra veya kırsal alan (Nüfusu 3000'den az)	416	27,9	25	0	95
Küçük kasaba (Nüfusu 3000 ila 15000 arası)	24	32,3	38	0	85
Kasaba (Nüfusu 15 000 ila 100 000 arası)	120	33,3	40	0	95
Şehir (Nüfusu 100 000 ila 1 000 000 arası)	158	34,2	40	0	98
Büyük şehir (Nüfusu 1 000 000 dan daha fazla)	789	36,7	40	0	98

Beklendiği üzere yaşanılan çevrenin nüfusu ile bireylerin finansal erişim değerleri doğru orantılıdır.

Tablo 14 Finansal Erişim Endeksi ve Yaş

Yaş Aralığı	Katılımcı Sayısı	Finansal Erişim Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
18-24	280	27,0	25	0	95
25-34	372	35,8	40	0	98
35-44	304	35,4	40	0	95
45-54	242	38,1	40	0	95
55-64	164	33,1	40	0	85
65+	145	31,1	40	0	95

Finansal okuryazarlık endeksine benzer şekilde, finansal erişim endeksi ile yaş arasında da ters-U benzeri bir bağlantı olduğu gözlemlenmekte ve bu ilişkide 45-54 yaş grubunun diğer gruplara oranla daha yüksek finansal erişim değerlerine sahip olduğu görölmektedir. oğunluğu öğrenci olan 18-24 yaş grubu ve 65 yaş üstünün göreceli olarak düşük değerlere sahip olduğu görölmektedir.

Tablo 15 Finansal Erişim Endeksi ve Sosyo-Ekonomik Durum

Sosyo-Ekonomik Grup	Katılımcı Sayısı	Finansal Erişim Endeks Değerleri			
		Ortalama	Medyan	Minimum	Maksimum
A grubu	64	48,8	50	0	95
B grubu	130	43,2	50	0	98
C1 grubu	317	39,5	40	0	95
C2 grubu	405	33,0	40	0	98
DE grubu	591	27,3	25	0	95

Finansal erişim değerlerinin sosyo-ekonomik gruplara göre dağılımına bakıldığında ise çok şaşırtıcı olmayan bir trendle karşılaşılmaktadır. A grubunda 49'larda olan ortalama endeks değerleri, DE grubuna geldiğinde 27 seviyesine düşmüştür. Ancak burada dikkat çekilmesi gereken bir nokta var ise o da A ve B grubunda bulunan kişilerde bile finansal erişime hiç sahip olmayan kimselerin bulunuyor olmasıdır.

Tablo 16 Finansal Erişim Endeksi ve Meslek

Meslek	Finansal Erişim Endeks Değerleri	
	Katılımcı Sayısı	Ortalama
HERHANGİ BİR İŐTE ÇALIŞMAYANLAR		
Emekli-alışıyor	17	48,2
Emekli-alışmıyor	114	39,9
İŐsiz - şu an alışmıyor - ek gelir yok, yardım alıyor	27	30,1
İŐsiz - şu an alışmıyor - düzenli ek gelir var	11	18,5
Ev kadını - ek gelir yok, yardım alıyor	271	16,0
Ev kadını - düzenli ek gelir var	104	28,5
Öğrenci (gelir getirici bir içi olmayan)	197	26,6
MAAŐ YA DA ÜCRET KARŞILIğI ÇALIŞANLAR		
İŐçi/hizmetli - parça başi içi olan (düzensiz zaman zaman alışan)	107	30,2
İŐçi/hizmetli - düzenli içi olan (özel bir sebep olmadıkça aynı içi yapan)	292	39,7
Ustabaşi/kalfa - kendine bağlı iŐçi alışan	24	41,4
Yönetici olmayan memur / teknik eleman / uzman vs	92	50,4
Yönetici (1-5 alışanı olan)	13	43,9
Yönetici (6-10 alışanı olan)	5	56,2
Yönetici (11-20 alışanı olan)	4	62,5
Yönetici (20'den fazla çalışanı olan)	-	-
Ordu mensubu (uzman er, astsubay, subay)	2	64,0
Ücretli Nitelikli uzman (avukat,doktor,mimar,mühendis, akademisyen vs)	15	50,1
KENDİ HESABINA ÇALIŞANLAR		
Çiftçi (kendi başına/ailesiyle alışan)	27	29,2
Seyyar - Kendi isi (free lance dâhil), dükkânda hizmet vermiyor	18	37,3

Tek başına çalışan, dükkân sahibi, esnaf (taksi şoförü dâhil)	93	41,9
İşyeri sahibi- 1-5 çalışanlı (Tic, Tarım, İmalat, Hizmet)	52	55,3
İşyeri sahibi- 6-10 çalışanlı (Tic, Tarım, İmalat, Hizmet)	4	56,3
İşyeri sahibi -11-20 çalışanlı (Tic, Tarım, İmalat, Hizmet)	2	50,0
İşyeri sahibi - 20'den fazla çalışanlı (Tic, Tarım, İmalat, Hizmet)	-	-
Serbest nitelikli uzman (avukat, mühendis, mali müşavir, doktor, eczacı vs.)	13	58,4

Son olarak finansal erişim değerlerinin meslek gruplarına göre dağılımı incelenmiştir. Öncelikli olarak, emeklilerin ortalamasının (33,7) fark edilir seviyede üzerinde bir finansal erişim skoruna sahip oldukları gözlemlenmiştir. Çalışmayanlar grubunda öğrenciler, ev hanımları ve işsizler düşük finansal erişim skorları sebebiyle sistemin en dışında kalan gruplar olmuştur. Ücret karşılığı çalışan grup içinde, tahmin edilebileceği üzere beyaz yakalı grup mavi yakalı gruba göre daha yüksek erişim değerlerine sahiptir. Kendi hesabına çalışanlar çoğunlukla yüksek finansal erişim değerlerine sahip olmakla beraber çiftçilerin ve seyyar çalışanların genel ortalamasının altında kaldığı gözlemlenmiştir. Diğer taraftan, işyeri sahipleri, yöneticiler ve nitelikli uzmanların bütün katılımcılar içinde en yüksek erişim değer ortalamalarına sahip oldukları görülmüştür.